

Tandem vzw

expertisecentrum
dementia

Prins Boudewijnlaan 9 bus 1
2300 Turnhout
014 47 83 71

tandem@dementie.be

www.dementie.be

Overlegplatform Dementie

20 oktober 2022

OPD 20/10/'22

Verloop van de namiddag

1. Kennismaking
2. Intro referentiekader: Kwaliteit van leven wonen en zorg voor mensen met dementie en hun naasten
3. Ervaringen uit het werkveld
  1. Gitte – Hartentroef (WZC Prinsenhof)
  2. Kim – Samen Mens (WZC Stede Akkers) (Pauze)
  3. Sandy – Samen mens - hulpmiddelenkoffer (Ferm)
4. Brainstorm
5. Nieuws van Tandem

Herlinde Dely
Jurn Verschraegen
Jan Steyaert

IK, JIJ, SAMEN MENS

Een referentiekader voor kwaliteit van leven, wonen en zorg
voor personen met dementie

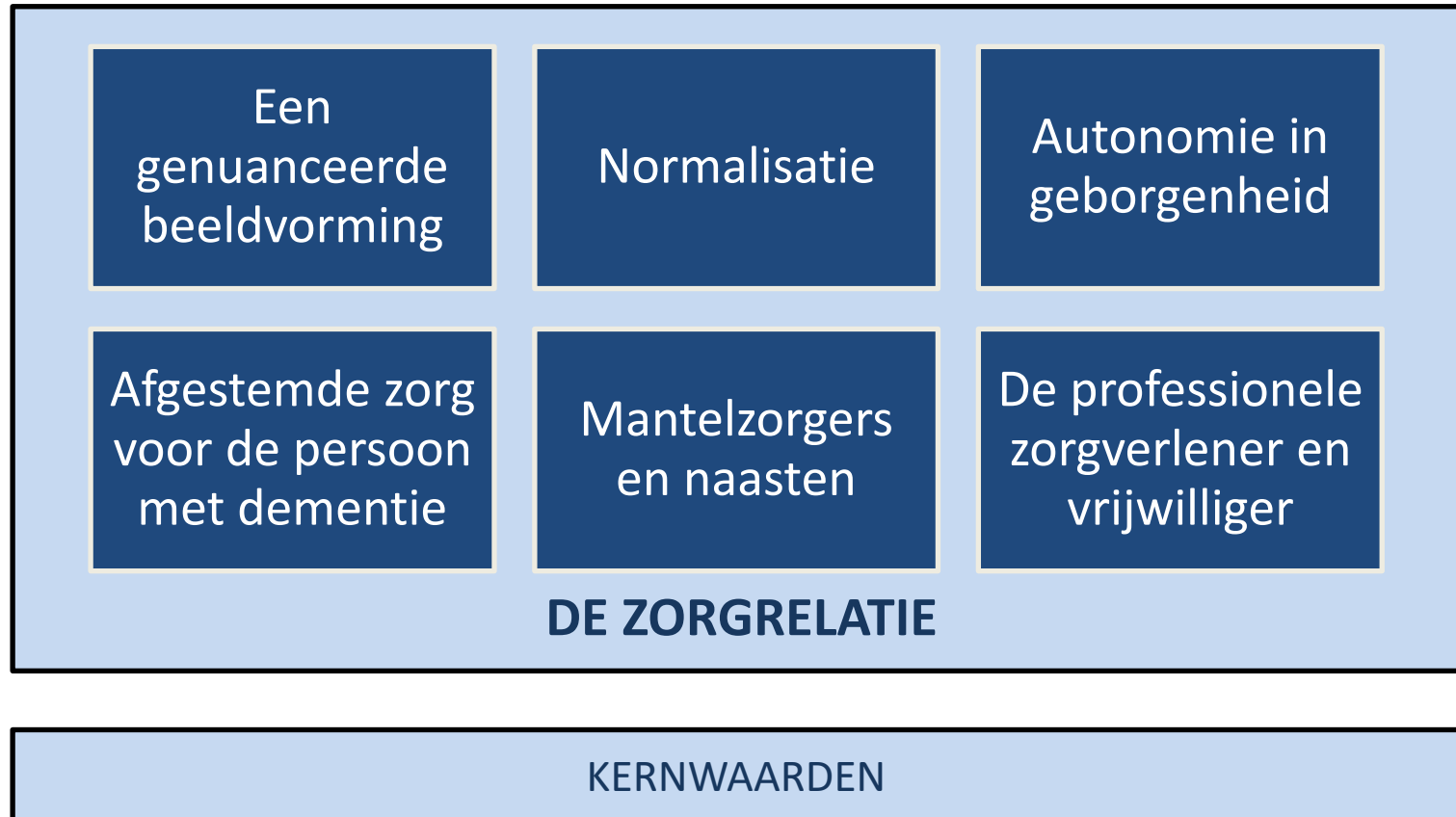
- Op vraag van de Vlaamse overheid
- Voor de hele zorg- en welzijnssector
  - thuiszorg
  - residentiële zorg

Wat is kwaliteit van leven, wonen en zorg voor mensen met dementie?

geduld
op mijn kamer schilderen of lezen
iemand in vertrouwen kunnen nemen
vrij zijn om de dag in te vullen zoals ik het wil
samen de last dragen
kunnen gaan wandelen
niet uit de boot vallen
tijd maken
met hart en ziel
zelf bepalen wat ik doe
samenhorigheid
van mens tot mens
zo lang mogelijk thuis
een tuin hebben
niets bevolen worden
niet over mijn hoofd praten
elkaar helpen
aanvoelen wat iemand nodig heeft
zelf mogen beslissen als ik het kan
begrip
met rust gelaten worden
ont-moeten
vertrouwen
opluchting
meevoelen
een keer zot doen
blijven vooruitgaan
allemaal gelijk zijn
MENS ZIJN
tederheid
warmte
niet gejaagd zijn
dicht bij mekaar
geen pijn hebben
zelf kunnen beslissen wanneer ik ga slapen
zelf kunnen beslissen wanneer ik ga slapen
een uitgestoken hand zien en die grijpen
netheid
vreugde
samen het huishouden doen
voldoende eten
genegenheid
vriendelijkheid
van moeten naar mogen
mezelf kunnen zijn
verbondenheid
vriendschap
liefde
heel de wereld aankunnen
bereidheid
mooie en leuke dingen doen
steun hebben aan elkaar
respect
meehelpen in de keuken
begeleid worden
vrijheid
een toffe bende
bij iemand terecht kunnen met mijn vragen
planten, zaaien en openbloeien

Persoonsgerichte benadering

Een genuanceerde beeldvorming

Hoe kijken we als samenleving en als zorgverlener naar iemand met dementie?

Clichés

Vooroordelen

Taboes

en als je met de dokter over me praat, noem me dan niet Dement. Het is Clement.

Welke woorden en beelden gebruik je als je het hebt over dementie?

Een **persoon** met dementie

Normalisatie

*“Zo normaal waar mogelijk,
bijzonder waar nodig”*

- Een interessante dagbesteding
- Een huiselijke inrichting
- Geen of zo weinig mogelijk beroepskledij
- Blijven deel uitmaken van de samenleving
- ...

Autonomie in geborgenheid

Zelf kiezen

Nothing about us, without us

Vroegtijdige zorgplanning

Wat vind jij écht belangrijk?

Niet betuttelen

Een hulpmiddel

Veiligheid

Risico's minimaliseren

Een gedeelde beslissing

Een plaatsvervangende beslissing

Emotionele steun

AUTONOMIE

GEBORGENHEID

Afgestemde zorg voor de persoon met dementie

Ieder van ons heeft...

- een andere persoonlijkheid
- andere wensen
- andere waarden
- andere toekomstverwachtingen
- andere humor
- andere hobby's
- ...

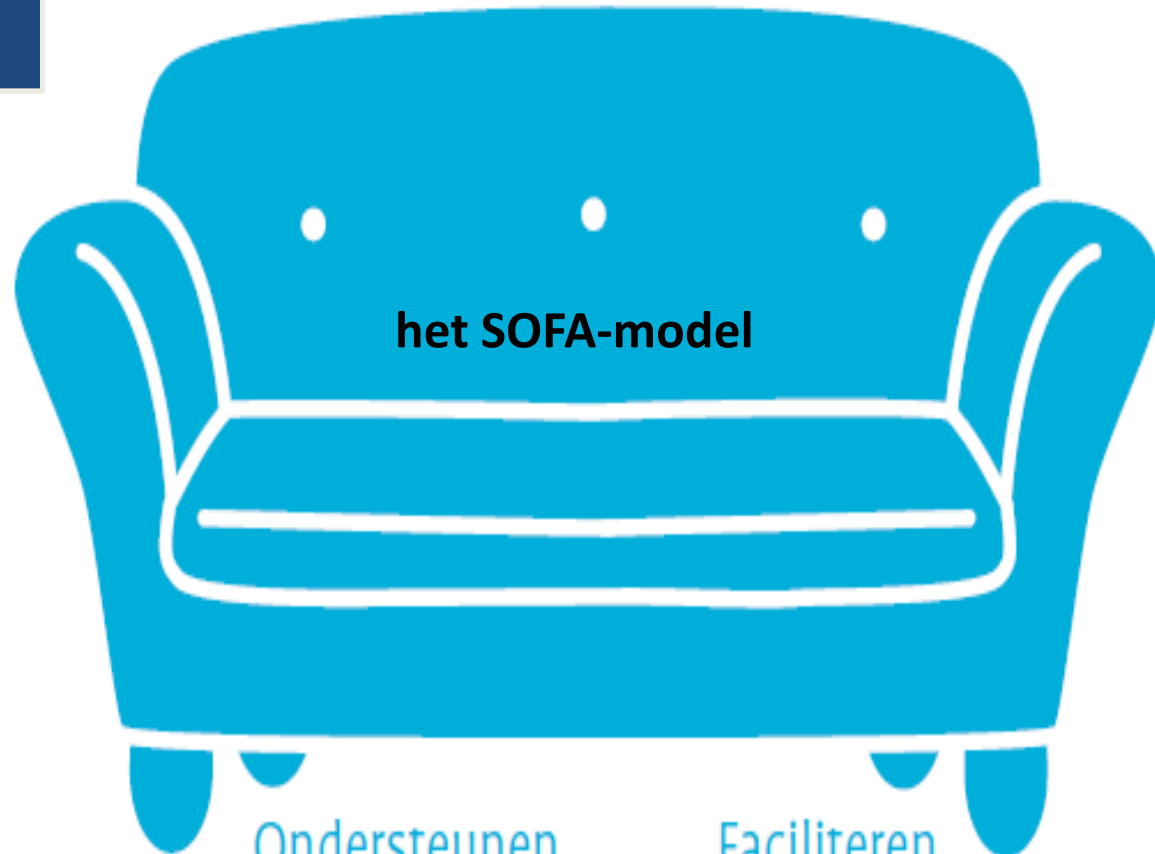
Ieder van ons verandert

Kijk naar het verleden, het heden én de toekomst

Mantelzorgers
en naasten

Onze bondgenoten in de zorg!

het SOFA-model

Samenwerken
medezorgverlener

Ondersteunen
medecliënt

Faciliteren
naaste

Afstemmen
expert

De professionele
zorgverlener en
vrijwilliger

Hoofd, handen, hart en buikgevoel

Vriendelijkheid

Geduld

Tederheid

Authenticiteit

Aandacht

Kennis over dementie

Tijd voor een praatje

Gelijkwaardigheid

Onderzoekend

...

van MENS tot MENS

Prinsenhof – Hartentroef

WZC Prinsenhof Rijkevorsel

Overlegplatform dementie
20 oktober 2022

Woonzorgcentrum Prinsenhof beschikt over
35 kamers verdeeld over twee afdelingen

- *Afdeling Parkiet, bestaande uit 15 kamers, is specifiek ingericht voor mensen met dementie.*
- *Op afdeling Roodstaart zijn 20 kamers beschikbaar voor fysisch zwaar zorgbehoevende ouderen.*

Nauw verbonden aan ons woonzorgcentrum
zijn er nog **45 assistentiewoningen**

*Deze mensen wonen op zelfstandige basis, maar kunnen beroep doen op diensten van het WZC.
Zoals maaltijden, thuisverpleging, activiteiten, ed.*

Door kleinschaligheid van het huis kunnen we echt toespitsen op

Huiselijkheid

In lockdown zijn we meer terug op zoek gegaan naar mogelijkheden voor kleine huiselijke hoekjes, gezellige dagelijkse activiteiten, ed.

Individuele zorg

We gaan echt actief op zoek naar de noden van elke bewoner (met dementie) en hun familie, om zoveel mogelijk individuele en persoonlijk aandacht te kunnen bieden.

*Met project 'samen MENS' willen we ons als team echt nog meer **professionaliseren** in deze twee kwaliteiten en de **omgang** met personen met dementie nog verbeteren. Daarom kozen we er onder meer voor om een heel divers team samen te stellen, familie en vrijwilligers mee te betrekken, ed.*

*Zo gingen we bijvoorbeeld, reeds bij het schrijven van het dossier, in **gesprek** met collega's, familieleden en vrijwilligers. Omdat we ervan overtuigd zijn dat daar de meest waardevolle informatie te vinden was.*

Hartentroef

KT

Bewoner beter leren kennen

- *Moodboard*
- *Vitrinekastjes*

Beeldvorming

- *Activiteiten / vorming ASW → huiselijkheid*
- *Fototentoonstelling*
- *Dementievriendelijke wandeling*

LT

Van taakgericht naar mensgericht
Teamspirit

Successen

- Corona: terug naar “roots” & huiselijkheid
- Gemotiveerd team, neuzen in zelfde richting
- Iedereen bevraagd
- “Droombeeld” & masterplan lopen samen
- Huiselijkheid cafetaria: dossier Cera
- Samenwerking Fotoclub & Heemkundige kring
- Vitrinekastjes:
  - “handmade” door technische dienst
  - door iedereen goed onthaald (bewoners, personeel, familie, ed.)

Nog moeilijk....

- Moodboard niet zo 'ingeburgerd': communicatie, draaiboek?
- Van taakgericht naar mensgericht
  - Heel persoonsgebonden versus grenzen stellen
- Teamspirit: swung in team houden
  - Als trekker van groep vaak zelf bezig
  - Elke discipline als zo druk met eigen job, hoe collega's meekrijgen zonder 'extra te belasten'

Stede Akkers – Samen Mens

IK, JIJ, SAMEN ■ MENS

WZC Stede Akkers

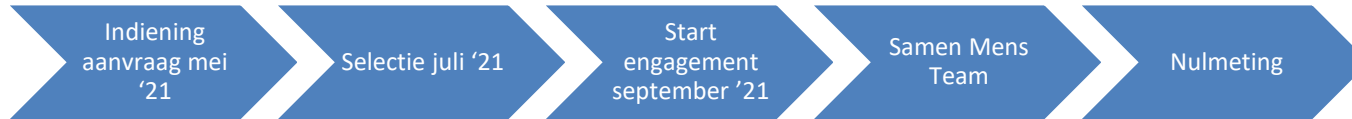
Hoogstraten
hoogst hartelijk

■ hoogst hartelijk

■ Verloop

1. Eerste fase

Samen Mens Team

- op eigen engagement
- Multidisciplinair

Nulmeting

- Bevragen medewerkers, familieleden, bewoners om situatie bij start project te bepalen
- Geeft mee richting op welke fundamenteen ingezet wordt tijdens project

■ Verloop

2. Tweede fase

Bijeenkomsten

- 13 bijeenkomsten van 3u

Keuze fundamenteen

- Normalisatie & Afgestemde zorg

Klankbordgroep

- Familieleden

■ Actie

- Bestekbakjes
- Koffiehoek
- Moodboard
- Afdelingsnamen
- Zithoek
- Familie betrekken
- Visie

■ Bestekbakjes + koffiehoek

TRY-OUT - blok B

Doelen:

- Zelfredzaamheid stimuleren
- Huiselijkheid
- Tafel niet te vroeg dekken
- Normalisatie

■ Bewoners kenbaar maken

MOODBOARD

TRY-OUT – blok A

- Doelen:
- -Bewoner kenbaar maken in één oogopslag
- -Vlot info kunnen doorgeven aan vrijwilligers, studenten, nieuwe collega's

- Praktisch:
  - Op elke kamer op dezelfde plek
  - Start bij opname → verdere aanvulling door paramedisch team

Jetje Floren

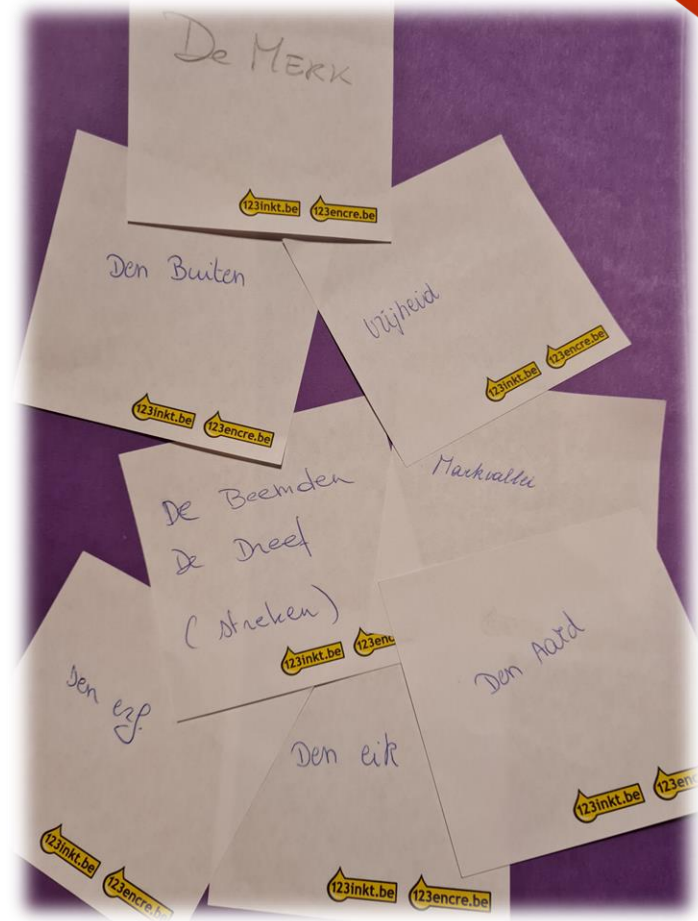
°31-05-1934

<p>Geboorteplaats Schoten</p> <p>Woonplaats Geboren en jonge jeugd gehad in Schoten Tijdens de oorlog gevlucht naar Hoogstraten Na huwelijk in Meerle gaan wonen Nadien nog enkele keren verhuisd waaronder naar Minderhout en Hoogstraten</p> <p>School In de middelbare school volgde ze in Oostmalle te Maris Stella 'Snit en naad'. Jetje ging niet graag naar school</p>	<p>Ouders Maria Wegner - Frans (Suske) Floren</p> <p>Familie 2 jongere broers: Jef en Ludo (zijn beide al overleden)</p> <p>Echtgenoot Jaan Van Bavel (overleden op Getrouwd op 28-10-1959)</p> <p>Kinderen 3 kinderen • Carine • Frank • Dirk</p> <p>Klein- en achterkleinkinderen 6 kleinkinderen 1 achterkleinkind, 2 onderweg</p>
<p>Hobby Heeft voor de kinderen veel mutsen, truien en sjaals gebreid en genaaid</p> <p>Muziek Luistert graag naar muziek van Jaak Brell en Louis Neefs maar houdt ook van de stilte</p> <p>Reizen Ging vroeger elk jaar met gezin naar zee Met het vliegtuig of auto naar Oostrijk, Spanje,... Op vakantie gingen Jetje en Jaan veel wandelen.</p> <p>Sport Jetje en Jaan gingen elke woensdag met een bevriend koppel dansen in 't Vlimmershof Nadien dronken ze een lekkere Trappist en een glas rode wijn</p>	<p>Werk Voor het huwelijk gewerkt bij een naaister. Na het huwelijk met Jaan samen een eigen bakkerij geopend. Deze na een tijd verkocht aan de zus van Jaan Na het verkopen van de bakkerij is Jetje thuis gebleven</p> <p>Gewoontes Jetje heeft altijd haar zonnenbril op. Is graag op de kamer en ligt 's middags even op bed Als er familie op bezoek komt, gaan ze bij goed weer naar buiten</p>
<p>Verplaatsing lange afstand Rolstoel</p> <p>Verplaatsing korte afstand Rollator Jetje krijgt haar beide ogen soms niet goed en. Hierdoor heeft ze graag begeleiding bij verplaatsingen</p>	<p>Om over te praten Jetje praat graag over het werken als naaister of over het werk in de bakkerij. Hier heeft ze nog vele herinneringen aan</p>

■ Afdelingsnamen

Doelen:

- Normalisatie
- Herkenbaarheid
- Afgestemde zorg

Gezellige zithoek

TRY-OUT blok C

- Doelen:
  - Extra plaats om tot rust te komen
  - Individuele activiteiten
  - Herkenbaarheid
  - Betrokkenheid familie

■ Familie betrekken bij zorgtaken

- Familieraad terug opstarten
- Maaltijdbegeleiding
- Blijven slapen partners
- Communicatie

■ Verloop

3. Derde fase

■ Aandachtspunten

Communicatie

Tempo

Verwachtingen

Demotivatie

Weerstand

Energie

Samen Mens – Samen Ferm

Ferm
thuiszorg

 mantelzorg
netwerk

Samen mens

Ferm Thuiszorg & mensen met (jong)dementie & hun naasten

*We hebben zoveel kennis in verschillende zorgvormen,
fijn dat we die kleine stukjes kunnen verbinden,
zo gaan we elkaar sterker maken...*

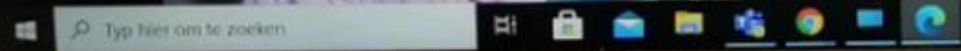
(Ellen, coach dagopvang, karwei en WAP)

Paula K. Salomon

Heidi K. Salomon

^ NLD 14:23
1/12/2021

DELL

Er is veel vraag naar Woningaanpassing bij personen met dementie en die vraag stijgt elk jaar

(Sandy, coördinator woningaanpassing)

*Ik heb een hart voor mensen met dementie,
ik wil leren omgaan met hen op een juiste manier*

(Carine, verzorgende)

In de praktijk is het ondersteunen van mantelzorgers van personen met(jong)dementie zo belangrijk, onze verzorgende, zijn schatten voor mantelzorgers

(Hilde, stafmedewerker Mantelzorgnetwerk)

*Dagbesteding op maat aanbieden is bijzonder waardevol
voor mensen met (jong)dementie*

(Ann, coördinator gastopvang)

*Wat jullie als verzorgende doen in de dagopvang, in het veld, is
zeer waardevol*

(Lut, regioverantwoordelijke)

Ons verhaal is zoveel meer waard als wij de ervaringen van onze verzorgende, verantwoordelijken en coördinatoren meenemen

(Pascale, stafmedewerker vorming)

*Jullie mogen fier zijn op de organisatie waar jullie werken,
de naam Ferm thuiszorg is echt goed gekozen*

(Anneleen, dementie-experte ECD Contact)

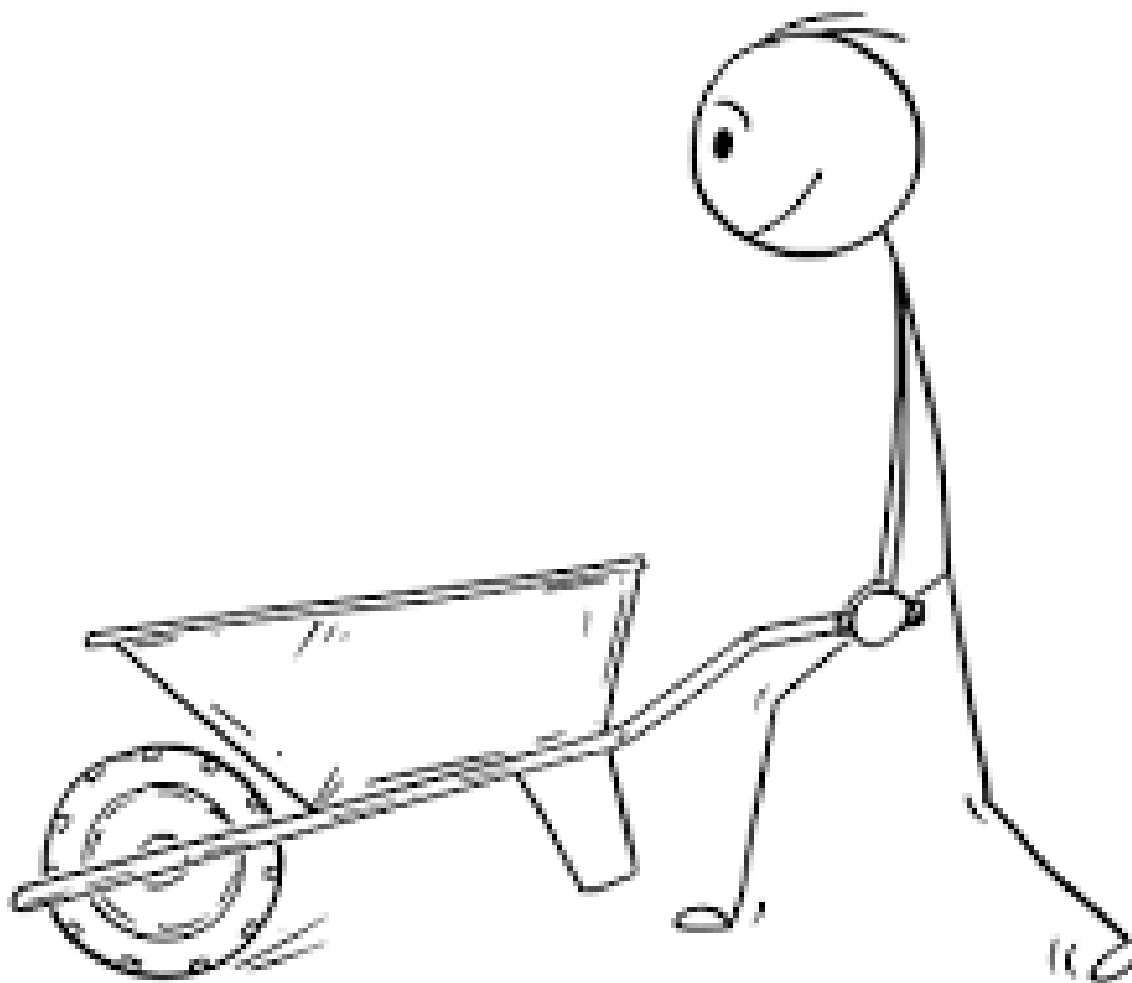

Brainstorm...

Kletsmaat

Open rtige gesprekken over kwaliteitsvolle zorg

Wat neem je mee?

najaar 2022

Verdieping in dementie

Vormingsaanbod
najaar 2022

13/09/2022

Samen op de sofa
*over omgaan met mantelzorgers
van mensen met dementie*

11/10/2022

**Onderdompeling in de
wereld van dementie**
*we gaan op ontdekking in de wondere
wereld van dementie*

15/11/2022

Expeditie goesting en grijs
*Intimiteit en seksualiteit bij mensen
met dementie*

13/12/2022

Kijk eens om je heen?
omgevingszorg

Locatie

Jeugdlokalen Oud-Turnhout
(Zwaneven)
Stwg. Op Mol 166
2360 Oud-Turnhout

Prijs : 45 euro halve dag
telkens van 13:30u tot 16:30u

Meer info & inschrijven:
www.dementie.be/tandem

najaar 2022

CM-GEZONDHEIDSACADEMIE • WEBINAR

AUTONOMIE IN GEBORGENHEID BIJ DEMENTIE

© 2022 CM GezondheidsAcademie

DE TOUWTJES IN EIGEN HANDEN

Hoe vind je als mantelzorger van iemand met dementie de juiste balans tussen autonomie, geborgenheid en veiligheid? Hoe maak je samen keuzes? En wat als je voor bepaalde beslissingen de touwtjes moet overnemen? Dit webinar geeft je een antwoord op deze en veel andere vragen.

DATUM dinsdag 15 november 2022
van 19.30 tot 21 uur

LOCATIE webinar
online

PRIJS lid CM, Ferm Thuiszorg of patiënt Wit-Gele Kruis: €5
lid of patiënt met VT of arbeidsongeschiktheid: €2
geen lid bij CM, Ferm of patiënt bij Wit-Gele Kruis: €7

SPREKER dementie-expert Karolien Verschueren

Meer info en
inschrijven?
www.cm.be/agenda
Tel: 02/240 85 06

podcast

Dementie uitgelicht

Een 5-delige podcastreeks om niet te missen

EEN
SOLIDAIRE,
RESPECTVOLLE
SAMENLEVING
ZONDER
DREMPELS

Over dementie is nog veel te vertellen. Cera, Expertisecentrum Dementie Vlaanderen, Alzheimer Liga Vlaanderen en Radio 1 vonden het daarom hoog tijd voor een podcast over het thema. Producent is **Sven Speybrouck** (54), radio- en podcastmaker, en directeur van de Universiteit van Vlaanderen. Hij werd van dichtbij geconfronteerd met dementie en informeerde zich toen uitvoerig over de aandoening. In 5 podcast-afleveringen neemt Sven je mee van het niet-pluis-gevoel tot de verhuis naar een woonzorgcentrum met een aangepast leef- en zorgaanbod.

Scan de QR-code en beluister de podcast 'Mistlicht' op Radio 1.

Sven Speybrouck: "Ik maak deze podcast samen met Wederik De Backer. We startten op 21 september, Werelddag Dementie, en brengen om de twee weken op woensdag een nieuwe podcast uit. Vertrekken doen we vanuit mijn verhaal: mijn mama had al een paar jaar dementie toen ze op haar 85ste overleed. Ik leerde dat je op twee manieren naar dementie kunt kijken. Je kunt focussen op het verlies en op hoe pijnlijk en moeilijk het is. Of je kunt inzien dat niet alles verloren is."

Een podcast met inhoud

Sven: "In de eerste aflevering praat ik met Huub Buijssen. Huub is psychogerontoloog, gezondheidszorgpsycholoog en klinisch psycholoog. Hij schreef meerdere boeken over dementie. In de beginfase had ik vooral nood aan informatie en die vond ik onder meer in zijn boeken. Dat gaf mij een houvast. Verder praat ik ook met mijn broers, over hoe zij het allemaal ervaren."

"Iedere aflevering laten we een andere expert aan het woord. Want dementie heeft veel aspecten: het sociale, de impact op de hersenen, wat het met jou en je omgeving doet op psychologisch vlak, wat muziektherapie kan betekenen ... We brengen ook telkens een portret van iemand met dementie, in de verschillende fases van de ontwikkeling van de aandoening."

"Het is niet omdat je niet meer kunt praten, dat je niet meer kunt knuffelen."

Hoe het begint

Sven: "Vaak brengt een lichamelijk probleem een sneeuwbaaleffect op gang. Bij mijn mama was dat een gebroken been na een val. Daarna is het snel bergaf gegaan, het duurde in totaal zo'n 2,5 jaar. In de eigen omgeving hebben mensen ook veel routines, maar zodra die routines wegvallen, geraken ze makkelijk gedesoriënteerd. En voor velen is de mentale aftakeling erger dan de fysieke."

In het moment blijven

Sven: "Ook met dementie kun je menswaardig leven. Het is een beetje zoals met een baby: die beseft niet wat er gebeurt, maar je kunt je wel samen amuseren en knuffelen. Bij iemand met dementie kun je dezelfde soort verbinding maken. Alleen is er geen toekomst, je geeft elke dag iets af. Maar slaag je erin om in het moment te blijven, dan kun je toch nog mooie momenten hebben. De ene dag lukt dat beter dan de andere."

"Ja, het is moeilijk, maar het kan ook mooi zijn."

Dementie hoort bij het leven

Sven: "Ik denk dat iedereen vroeg of laat geconfronteerd wordt met dementie: bij een geliefde of bij zichzelf. Daarom vind ik het belangrijk om het verhaal te blijven vertellen. En met deze podcast geef ik graag inzichten die een houvast kunnen bieden."

Campagne:

Graag uw attentie voor mensen met dementie

- [Inclusief beleid | Onthou Mens](#)

Waar kan je ons vinden?

tandem@dementie.be

Prins Boudewijnlaan 9/1

2300 Turnhout

014 47 83 71

www.dementie.be/tandem

<https://www.facebook.com/ECDTandem/>

Expertisecentrum Dementie Tandem (pagina)

<https://www.instagram.com/ecdtandem/>

data 2023

- 2 februari 2023

